

Cunoasterea lui Hristos in Duhul Sfânt ¹

Pr. Prof. CONSTANTIN GALERIU

Conditia proprie a crestinului e data in cea de a doua nastere a lui: nasterea din Duh. Despre aceasta conditie, vocatie, Mantuitorul descopera si invata: "De nu se va naste cineva din apa si din Duh, nu va putea sa intre in imparatia Lui Dumnezeu". Si iarasi : "Ce este nascut din trup, trup este, si ce este nascut din Duh, duh este" (Ioan 3, 5-6).

Dar, Mantuitorul insusi a venit in lume si S-a intrupat de la Duhul Sfânt si din Fecioara Maria. "Duhul Sfânt Se va pogori peste tine..." rosteste ingerul catre Fecioara si adauga : "Pentru aceea si Sfântul care Se va naste din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema" (Luca 1, 35). Duhul Sfânt ni se descopera astfel a fi "loc" al intalnirii noastre cu Dumnezeu, cu Hristos ; al comuniunii, al impartasirii noastre cu El. Intrupandu-se de la Duhul Sfânt si din Fecioara, si instituind nasterea noastra cea din apa si din Duh, Hristos ne primeste intr-un fel de "obarsie" comuna, harica, cu El. A fi in comuniune cu cineva in mod obisnuit, inseamna a fi in acelasi duh cu el, a participa la acelasi univers spiritual de gandire si viata, la aceeasi viziune de intelegere si cunoastere a existentei, desi fiecare intr-un mod personal. Duhul Sfânt este tocmai acest "spatiu", san si locas spiritual comun. In acest inteles Mantuitorul spune ca : "Tatal da Duhul Sfânt celor care cer de la El" (Luca 11, 13). Da Duh Sfânt pentru a putea comunica cu El, pentru a fi in acelasi Duh cu El. "Unirea lui Dumnezeu cu oamenii se face prin Duhul Sfânt", invata Sfântul Ioan Damaschin. Iar dupa Sfântul Vasile cel Mare, Duhul Sfânt este "locul"celor sfintiti". Talcuind cuvântul adresat de Dumnezeu lui Moise : "Iata, aici, la Mine, un loc : sezi pe stanca aceasta..." (Ies. 23, 21), Sfântul Vasile arata ca : "Locul pe care-L indica Tatal, locul propriu contemplarii este in Duhul Sfânt". Si "locul" despre care a zis Iacob : "Domnul este cu adevarat in locul acesta" (Fac. 28, 16), il interpreteaza la fel, afirmând : "Duhul Sfânt este intr-adevar locul sfintilor...". Iar sfântul este pentru Duhul un "loc propriu pentru ca el se ofera sa locuiasca cu Dumnezeu si sa se numeasca templul Sau".

Dar, cum s-a anticipat deja, Duhul Sfânt isi face templu din sfinti, pentru ca inainte de toate, si exemplar, El este templu pentru Hristos, pentru "Sfântul Sfintilor" (Daniel 9, 24), si mai profund, pentru ca El din veci odihneste peste Fiul : "Duhul Domnului este peste Mine..." (Isaia 61, 1). Din veci purcezand din Tatal, Duhul odihneste peste Fiul, Care ii este deci, "locul odihnei". Si totodata, reciproc, si Duhul ii este "loc", odihna Fiului. Perihoreza Persoanelor Prea Sfintei Treimi inseamna tocmai aceasta reciprocitate a prezentei, a vietuirii. Fiecare in celelalte, fiintial si existential. "Incat, precum Fiul este "odihna" Duhului, si invers

---

¹ http://cuvinte-duhovnicesti.crestinortodox.ro/Cunoasterea_lui_Hristos_in_Duhul_Sfant-28-8003.html

: Duhul este "odihna" Fiului. Ii este si "casa". Potrivit Sfintei Scripturi, Duhul este "casa" a intelepciunii lui Dumnezeu. "Intelepciunea si-a zidit casa rezemata pe sapte stalpi" (Pilde 9, 1), cei sapte stalpi fiind tocmai darurile Duhului Sfânt (Isaia 11, 1-3). Ii este "sanul" etern, cum descopera Sfântul Evanghelist Ioan : "Pe Dumnezeu nimeni nu L-a vazut vreodata ; Fiul Cel Unul-Nascut, Care este in sanul Tatalui, Acela L-a facut cunoscut" (Ioan 1, 18). Sanul Tatalui in care este Unul-Nascut Fiul Tatalui este Duhul Sfânt. Pentru care El este si "Duhul infierii". (Romani 8, 15). In El, Tatal naste fii, "dupa chipul" Fiului Sau. De aceea nasterea dupa Dumnezeu, nasterea noastra din nou este "nastere de sus", este "nastere din Duh", pentru ca Duhul Sfânt este "sanul", "templul", "Biserica" Treimii si Biserica a credintei. Cand Moisi primeste porunca sa edifice Cortul marturiei si toate cele dintr-insul, i se spune sa faca totul "Dupa Modelul ce i s-a aratat in munte" (Iesirea 25, 40). Astfel, Modelul cortului marturiei, al Templului, al Bisericii isi are prototip ceresc, anume in Duhul Sfânt. Asa cum Fiul este in fata Tatalui Arhiereul nostru ceresc (Evrei 7), Duhul Sfânt este prototipul ceresc al Bisericii este "Cortul lui Dumnezeu cu oamenii" (Apoc. 21, 3). Prin urmare Arhiereul nostru ceresc poate fi contemplat, cunoscut, numai in lumina negrita a Duhului-Biserica a slavei Treimii.

Intruparea dezvaluie luminos aceasta taina. Isaia vede profetic: "O Mladita va iesi din tulpina lui Iesei si un Lastar din radacina lui va da. Si se va odihni peste El Duhul lui Dumnezeu, duhul intelepciunii si al intelegerii, duhul sfatului si al tarii, duhul cunostintei si al buneii-credinte. Si-L va umple pe El duhul temerii de Dumnezeu" (Isaia 11, 1-3). Textul este mesianic. Profetul vede in Hristos stralucind darurile Duhului Sfânt. Vede prin Duhul cum Fiul lui Dumnezeu devenit Om, ca Om : "Creste si Se intareste cu Duhul umplandu-Se de intelepciune... de harul lui Dumnezeu care este asupra Lui" (Luca 2, 40).

Fiul Se intrupeaza de la Duhul Sfânt si este in acelasi timp Vistiernic al Duhului Sfânt, al darurilor Lui. La Botez, Duhul odihneste vizibil peste El, plineste prin El opera Sa mesianica si se face cunoscut prin El. Toata lucrarea Sa o face in Duhul. Cuvintele Lui Hristos "sunt duh si viata" (Ioan 6, 63). Cu duhul izgoneste demonii (Matei 12, 28), savarseste puteri, vindeca (Luca 6, 19), iarta. Prin Duhul, El insusi inviaza se inalta pana la dreapta Tatalui ; o Inaltare nu doar spatiala, ci umplere a umanitatii asumate de slava Duhului si trecere la starea suprema, ia asemanarea cu Tatal. Toate actele lui Hristos sunt vizibil semne ale prezentei Duhului Sfânt. De aceea in lumina Duhului noi luam cunostinta de ele si prin ele de Hristos.

In acelasi timp insa, Duhul Sfânt lucreaza, urzeste impreuna cu Fiul nu numai trupul Sau din trupul Fecioarei, ci si din trupul Fecioarei face vas alesului Lui, Hristos. Casa a intelepciunii lui Dumnezeu fiind, face din Fecioara casa dumnezeiasca. O face mireasa a lui Dumnezeu. Darurile Duhului fac si din

Fecioara trup si duh, locas al darurilor intelepciunii, intelegerii... cunostintei, buneicredinte... Mai precis, prin intrupare, prin prezenta lui Hristos in ea, fapatura ei se transfigureaza prin darurile Duhului, Care iradiaza din Hristos in ea. Talcuind cuvantul Psalmistului : "Toata slava fiicei imparatului este in launtru..." (Ps. 44, 15). Sfantul Ioan Damaschin arata, ca daca: "Slava oricarei femei este barbatul ei si ii este conferita din afara, slava Maicii lui Dumnezeu este launtrica - este Hristos. Care este rodul sanului ei". Pogorand Duhul peste ea, pogoara si Fiul peste care Duhul odihneste din veci si primeste haric in ea "slava pe care o are Fiul mai inainte de a fi lumea" (Ioan 18, 5) ; primeste Botezul cu Duhul Sfant, "nasterea ei cea din Duh". "Duhul Sfant al lui Dumnezeu se face cu adevarat sufletul sufletului, care vietuieste cum trebuie sa vietuiasca sufletul cuvantator si de chip dumnezeiesc". Si asa se implineste in ea legea dumnezeiasca a iubirii, care inseamna schimb de vietii. Ea ofera total fapatura ei "Curata" din care Fiul lui Dumnezeu isi tese firea omeneasca ; iar Fiul ii daruieste in Duhul dumnezeirea care o face "plina de har", "Maica luminii", "salasul intelepciunii", "cunostinta harului", "cartea lui Hristos cea insufletita, pecetluita cu Duhul".

Intreaga viata Maicii Domnului este marturie a unei asemenea vietii si cunoasteri harice si a unei neincetate sporiri in aceasta viata si cunoastere, din prezenta in ea, odata pentru totdeauna, a lui Hristos in Duhul Sfant. O dovedesc toate evenimentele pe care le pastreaza Evanghelia : Bunavestire, intampinarea Sfintei Elisabeta, profetia dreptului Simion si a prorocitei Ana si mai ales, insesi cuvintele lui Iisus la 12 ani, in Templul din Ierusalim : "Nu stiati, ca in cele ale Tatalui Meu trebuie sa fiu ?" (Luca 2, 49). Si Prea Sfanta Maica, de fiecare data, cuvintele auzite "le pastreaza in inima ei", in adancul de taina al fiintei.

Dar cu semnificatie aparte, privind cunoasterea si intelegerea de catre Nascatoarea de Dumnezeu, a mesianitatii Domnului, ne apare evenimentul de la Cana Galileii. Are loc un fapt comun : o nunta. Dar ceea ce da semnificatie unica evenimentului este prezenta acolo, a Maicii Domnului, a Mantuitorului si a ucenicilor Sai. Se sfarseste vinul. Firesc era sa mearga cineva sa cumpere. Dar Mama se adreseaza Fiului : "Nu mai au vin !". Si interventia ei poarta o credinta si o speranta. Ea descopera constiinta mesianitatii Lui. Iar mesianitatea se descopera si prin semne. Si Moisi, in vremea "parintilor" Vechiului Testament a savarsit semne (Ioan 6, 31-32). Iar ea, cat a petrecut in Templu, potrivit Sfintei Traditii, in fiecare sambata asculta citindu-se din "Lege si Profeti", odata cu cuvintele si semnele savarsite prin profetie Iisus ii raspunde : "N-a sosit inca ceasul Meu !". Era vorba de ceasul crucii si al slavei (Ioan 12, 23-28). De observat, Sfantul Apostol Ioan evoca prezenta Maicii Domnului de doua ori in Evanghelia sa : acum la Cana Galileii cand, desi nu sosise ceasul suprem al slavei. O arata partasa intelegatoare tainei Lui celei mai adanci. La cuvantul Mantuitorului : "Nu Mi-a sosit ceasul", replica Maicii Sale nu e de resemnare. Dimpotriva, e de

initiativa : "Faceti ce va va spune !". In Duhul ea vedea ce avea sa urmeze. Domnului nu-l sosise ceasul sa-Si descopere slava Sa. Dar slava era cu El pururea. Si Maica Sa se impartaseste din slava Lui inca din ceasul intruparii, si era mereu cu ea. Sfantul Evanghelist Ioan tine sa precizeze ca, la Cana a avut loc prima minune. Cunoasterea Maicii Domnului era insa mai profunda decat un asemenea semn si desigur anterioara tuturor minunilor savarsite in public de Mantuitorul. Avea cunostinta izvorata si mereu alimentata din comuniunea ei unica cu Hristos din lumina si iubirea dumnezeiasca revarsate in ea prin Duhul Sfant in intrupare si nastere (Rom. 5, 5). Din aceasta lumina si iubire dumnezeiasca naste rugaciunea ei de Mama catre Fiu la Cana Galileei si plinirea acestei rugi.

Sfantul Apostol Petru ne ofera si el o experienta proprie a cunoasterii lui Hristos. Apostolul, precum stim, a petrecut cu Domnul inca de la inceputul slujirii mesianice, de la chemarea lui din Galileea. Iisus cuprinzandu-l intre ceilalti ucenici, spune : "Voi de la inceput sunteti cu Mine" (Ioan 17, 27). El, impreuna cu Iacob si cu Ioan, face parte din grupul cel mai de taina al Mantuitorului. Sa evocam cateva momente mai semnificative, din comuniunea Sfantului Apostol Petru cu Hristos.

Se stie ca chemarea, alegerea lui dupa prima intalnire cu Mantuitorul de la Iordan, s-a facut la Marea Galileei. Era dimineata, dupa o noapte de truda zadarnica. Iisus se afla la tarm. Vine in corabia lui Simom, cere s-o departeze putin de la tarm si invata din ea multumile (Luca 5, 1-3). Apoi ii spune : "Trage la adanc si lasa in jos mrejele !". Simon raspunde : "Invatatorule, toata noaptea ne-am trudit si n-am prins nimic... Dar, la porunca Ta voi arunca mrejele...". Si au prins multime mare de pesti... Cuprins de uimire si de spaima sacra, viitorul apostol, cade in genunchi si exclama : "Iesi de la mine Doamne, ca sunt om pacatos !" (v. 5-8).

Cuvantul lui e revelator de sensuri. Dezvaluie mai intai un cutremur al sufletului in fata misterului si puterii dumnezeiesti; o simtire a Dumnezeirii. Observam ca acum Simon nu l se mai adreseaza Mantuitorului cu : "Invatatorule". Ii spune : "Doamne !". Credinciosul Vechiului Testament se adreseaza numai lui Iahve, cu invocarea : "Doamne". Simon exprima spontan, in acelasi timp, contrastul radical si acut intre sfintenie si pacat, si mai profund, exprima frica pe care o poarta pacatul in el. "Spaima il cuprinsese pe el si pe toti cei ce erau cu el" (v. 9). O teama, experimentata in Vechiul Testament, cu un sentiment ca de moarte. Domnul ii spune lui Moise : "Nu poate vedea omul fata Mea si sa traiasca" (Ies. 30, 20). Simon se afla acum in fata lui Dumnezeu ; dar, devenit si Om. El incearca starea unui suflet constient de pacat, de ruptura, de separare intre Dumnezeu si om. Dar si Fiul lui Dumnezeu va trece prin suferinta si moarte, urmati ale pacatului. Iar acum isi descopera fata Sa divin-umana si cheama. Simon exclama

: "Iesi, de la mine, Doamne!". Iisus raspunde: "Nu te teme !... Vino dupa Mine". Altfel spus : iesi tu de la tine si vino dupa Mine. Si Simon, impreuna cu ceilalti, cu : Andrei, Iacob, Ioan "au lasat totul si au mers dupa El" (Luca 5, 11). Dumnezeu devenit Om ii elibereaza de teama. Iubirea divina in fata umana, ii cheama. Dupa cadere rosteste Dumnezeu : "Nu va ramane Duhul Meu pururea in oamenii acestia, pentru ca sunt numai trup" (Fac. 6, 3). Era sentinta lui Dumnezeu dupa pacat. Acum, la "plinirea vremii" (Galateni 4, 21), Tatal trimite din nou Duhul Lui prin Fiul intrupat si ii atrage. O unda de lumina a Duhului lui Hristos lumineaza in viitorii ucenici. Se recunosc in El, implinindu-se in vocatia lor sacra, si li urmeaza.

Un alt moment semnificativ in experinta duhovniceasca a SfAntului Apostol Petru are loc tot pe Marea Galileei (Matei 14, 22-23). Ucenicii erau singuri, noaptea, in corabia invaluita de valuri. Iisus apare umbrat pe apa. Inspaimantati de furtuna si de aparitia Lui, striga : "Naluca este !". Iisus le vorbeste : "Indrazniti, Eu sunt ! Nu va temeti". De aceasta data, Petru, devenit apostol, exclama: "Doamne, daca esti Tu, porunceste sa vin la Tine pe apa...". Si Iisus ii zice : "Vino !". Petru coboara din corabie. Dar cat timp priveste la Iisus si Il are pe El in inima, puterea Lui, Duhul Lui, calca impreuna cu Hristos peste valuri. Cand insa privind la viforul stihiiilor, lasa furtuna, indoiala si frica sa intre in sufletul lui, incepe sa se scufunde si striga : "Doamne, mantuieste-ma !". Domnul i-a intins mana, l-a salvat si i-a aratat rana lui spirituala : "Putin credinciosule, pentru ce te-ai indoit?". Suindu-se impreuna in corabie, vantul se linisteste. Pacea divina din Hristos se revarsa si asupra firii. Ucenicii impreuna cu Petru se inchina Domnului zicand : "Cu adevarat, Tu esti Fiul lui Dumnezeu !". Cunoasterea creste in ei.

Dar, cel mai luminos moment al Sfantului Apostol Petru din perioada uceniciei lui este cel petrecut in partile Cezareei lui Filip. Aici, la intrebarea directa a Domnului adresata ucenicilor : "Cine ziceti voi ca sunt Eu ?", tot Petru face cunoscuta marturisire : "Tu esti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu" (Matei 16, 16). Marturia lui e revelatoare in cel mai propriu sens al cuvintului. Mantuitorul il si fericeste, tocmai ca vas al unei asemenea descoperiri. Ii zice : "Fericit esti Simone, fiul lui Iona, ca nu trup si sange ti-au descoperit tie aceasta, ci Tatal Meu Cel din ceruri" (v. 17). Este si aici o revelatie a Prea Sfintei Treimi, ca la botezul si schimbarea Sa la fata. Tatal descopera ucenicului prin iluminarea Duhului Sfant, pe Fiul, pe Hristos - marturia intrupata a Revelatiei Mantuirii.

Dar si marturisirea lui Petru de la Cezareea este doar o sclipire, o arvuna din oceanul de lumina a harului. Nu este plinatate a Duhului Sfant. De altfel, Mantuitorul Insusi avea sa previna in Templu : "Cel ce crede in Mine, precum a zis Scriptura : nori de apa vie vor curge din inima lui. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau sa-L primeasca acei ce cred in El. Caci inca nu era dat Duhul

pentru ca Iisus inca nu fusese preaslavit" (Ioan 7, 38-39).

Si acest fapt se confirma curand. Nu mult dupa revelatia de la Cezareea, cand Domnul vestește ucenicilor, ca "El trebuie sa mearga la Ierusalim si sa patimeasca multe... sa fie omorat, dar a treia zi sa invieze..." (Matei, 16, 21), acum Petru voind oarecum sa proiecteze propria lui "imagine" asupra sensului divin al mesianitatii, "Il dojeneste pe Domnul, zicandu-I : "Fie-Ti mila de Tine, sa nu Ti se intample Tie aceasta." (v. 22). Interventia lui descopera cat si cum il cunostea Petru pe Hristos. Si Domnul ii raspunde : "Mergi inapoia Mea satano ! Sminteala Imi esti, ca nu cugeti cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor" (Matei 16, 23). Este unul din momentele grave din viata ucenicului.

De aceea, din aceasta deruta, in care se afla Petru, Domnul il ia si il suie pe Tabor si ii descopera, ca in arvuna, slava invierii Sale. Acolo Petru, cu Iacob si Ioan, pregusta si ei din harul invierii, anticipeaza insasi Cincizecimea si contempla pe Hristos transfigurat in slava, inconjurat de Moisi si Ilie. In comunicarea cu aceasta arvuna de vesnicie, rosteste : "Doamne, bine este noua sa fim aici...!" (Matei 17, 4).

Si totusi, desi daruit cu atatea semne, facut partasul cel mai intim al vietii pamantesti a lui Hristos, firea ucenicului ramane inca neconsolidata in har. Este Petru neincetat cu Domnul, ascultandu-l cuvantul ca pe "Cuvantul vietii vesnice" (Ioan 6, 69), primind Cina din insasi mana Lui si fagaduindu-i ca va fi cu Dansul pana si la moarte. Dar, la judecata Domnului, stim ce s-a petrecut. Descoperit ca unul dintre ucenici care L-au urmat pe Iisus Nazarineanul, Petru care marturisise : "Tu esti Hristosul...", si-l fagaduise credinta pana la sacrificiu, se leapada si rosteste repetat : "Nu cunosc pe Omul Acesta !" (Matei 26, 70-74). Nu se poate spune simplu, ca teama era aceea care decidea un asemenea raspuns. Martirii s-au aflat si ei in aceeasi situatie de risc suprem, dar raspunsul lor a fost marturie adevarata. Real, este vorba de un anume nivel si mod, exterior, in care il cunostea pana acum Petru pe Iisus. Lumina si taria Duhului nu-i devin inca "proprii" duhului lui.

Si Domnul este osandit, rastignit pe cruce si inmormantat. Iar Petru nu ia parte la inmormantarea Domnului sau.

Dupa inviere, dupa ce Petru, impreuna cu celalalti Apostoli primeste insuflarea Duhului Sfânt prin Hristos cel inviat, Cel ce a invins moartea si frica mortii (Ioan 22, 22), cea mai revelatoare intalnire a lui cu Mantuitorul in timpul celor patruzeci de zile, cunoscuta de noi, este aceea, iarasi de la Marea Galileei. Aici, de unde il chemase la apostolat, voind sa-l ridice acum din nou, din caderea celor trei lepadari, din ceasul judecatii, de trei ori il cheama dupa numele cel vechi : "Simone al lui Iona, Ma iubesti tu pe Mine ?". Si ucenicul intristat ii raspunde :

"Da, Doamne, Tu stii ca Te iubesc ; Tu stii toate...". Iar Domnul ii innoieste vocatia apostolica : "Paste oile Mele !" (Ioan 21, 15-17), facandu-l sa inteleaga ca numai iubind deplin, poate, si el si oricine, pastori. Sfantul Petru urmeaza acum Domnului, "vorbind cele despre imparatia lui Dumnezeu", pana in momentul inaltarii, cand norul L-a luat de la ochii lor (Fapte 1,9).

Trec cele zece zile, in rugaciune, pregatire si asteptare purificatoare. Si un fapt cu totul nou se petrece, fapt unic, nerepetabil, cunoscut numai in iconomia mantuirii in Hristos : Pogorarea Duhului Sfant peste Apostoli si peste Biserica. Maica Domnului era in mijlocul Sfantilor Apostoli. Si in ziua aceea, cel care a ridicat glasul, in numele celorlalti Apostoli si in numele Bisericii, si a revelat evenimentul, a fost Petru. Stim ca el i-a descoperit semnificatia - plinirea profetiei lui Ioel : "In zilele din urma voi turna din Duhul Meu peste tot trupul...". Si a rostit acum cu hotarare si fara clatinare, cu limba "ca de foc" a Duhului, in finalul cuvantarii : "Sa stie dar, toata casa lui Israel, ca Dumnezeu, pe acest Iisus pe Care voi L-ati rastignit, L-a facut Domn si Hristos" (Fapte 2, 14-36). Cuvantul e rostit cu energia si taria unica a Duhului.

Si trebuie sa spunem ca Apostolul, de aici inainte, ramane neclintit, marturisind pentru totdeauna credinta in Hristos, dupa propriile lui cuvinte : in "rascumpararea cu scumpul Sau sange... in Piatra din capul unghiului, aleasa, de mare pret... in Pastorul si Pazitorul sufletelor" (Petru 1, 19 ; 2, 6, 25). Transformarea lui Simon in Petru este, de aceasta data, ireversibila.

Acum se descopera in Apostol cu evidenta maxima, prezenta, cunostinta si marturisirea Domnului Sau in Duhul Sfant. Iar daca s-ar pune intrebarea : cum, atat timp cat Petru este cu Iisus, langa El, il are in fata, il asculta, il vede savarsind fapte suprafiresti, si arata totusi momente de indoiala ; cand il recunoaste ca Fiul al lui Dumnezeu, cand se clatina, chiar pana la a spune : "Nu-L cunosc pe Omul Acesta !". Iar cand Domnul nu mai este fizic, alaturi, langa Petru, cand S-a inaltat "de la ochii" lui firesti, de-a dreapta Tatalui, acum Petru il marturiseste si-L proclama ca Domn si Mantuitor. Care este intelesul acestei radicale schimbari ? Tocmai da aceasta raspunde pogorarea Sfantului Duh. in timpul zilelor petrecerii Sale pamantesti, Domnul era trupeste, langa Petru, cu Petru. Acum insa, cand Duhul Sfant a pogorat asupra lui, Domnul nu mai este doar langa, ci in Petru, inaintu, in duhul lui. Devine prin voie libera si fara confuzie, interioritatea lui. Dupa cuvantul unui martor al experientei duhovnicesti, se poate spune, mai ales despre un Apostol ca Sfantul Petru ca "in loc de suflet el are acum pe Duhul Sfant" si in Duhul, pe Hristos. Acum cuvintele auzite de la Iisus Hristos, faptele, lucrarile Lui minunate, evenimentele : botezul, schimbarea la fata, rastignirea, moartea, invierea, inaltarea Domnului, devin, sipiritual, in Duhul, substanta, cuvant, viata a vietii lui Petru. Duhul Sfant lumineaza si face duhul lui Petru vas viu al intelegerii, intelepciunii, credintei,

cunostintei Hui Hristos. Si pana intr-atat, incat el va putea invata si pe altii, va putea comunica propria lui experienta, indemnand si pe altii : "Pe Domnul, pe Hristos sa-L sfintiti in inimile voastre" (I Petru 3, 15). Iisus este viata vietii lui. Cum va spune si celalalt mare Apostol Sfantul Pavel : "Nu mai traiesc eu, ci Hristos traieste in mine" (Gal. 2, 20).

Aceasta este cunoasterea profunda, deplina in duh. Poti sta langa cineva, ani, zeci de ani, fara ca tu sa stii ce e in inima lui si el in inima ta ; fara sa ajungi la "omul launtric al inimii" (I Petru 3, 4), la acel adanc pe care-l cerceteaza duhul, asa cum "cele ale lui Dumnezeu, nimeni nu le-a cunoscut decat Duhul lui Dumnezeu" (I Cor. 2, 11). Prezenta launtrica a unui semn, in spirit, in iubire si gandire statornica, in intelegere duhovniceasca, duce la cunoasterea lui tot mai deplina, desi niciodata epuizata. Iar mai profund, prezenta harica, in Duhul Sfant, a lui Hristos in noi si impreuna cu Hristos prezenta aproapelui, in noi desavarseste o cunoastere-comuniune transformatoare si ziditoare. De aceea un sfant, aproape de timpul nostru, Cuviosul Serafim (1759-1833), vede in dobandirea Duhului Sfant, insusi "scopul vietii crestine pe pamant".

Pentru o asemenea **cunoastere-comuniune** in Duhul Sfant, ceea ce avea sa insemneze Biserica, i-a si pregatit Mantuitorul pe ucenici : "Va este de folos sa Ma duc Eu, le spunea in ajunul jertfei Sale. De M-ati iubi v-ati bucura ca Ma duc la Tatal... Daca nu Ma voi duce Mangaietorul nu va veni la voi. Iar daca Ma voi duce, il voi trimite la voi... ca sa fie cu voi in veac. Si El va ramane la voi si va fi cu voi... iar in ziua aceea veti cunoaste ca Eu sunt in Tatal si voi in Mine si Eu in voi... pentru ca Eu sunt viu si voi veti fi vii..."(Ioan 16, 7 , 14, 16, 17, 19, 20). Acum, dupa Cincizecime, Petru si ceilalti erau "vii", in Biserica ce se nascuse. "Duhul face viu" spusese tot Domnul. Duhul facuse vii, inviase prin botezul cu Duhul Sfant si pe Apostoli. Si ei recunosc in duhul pe Iisus Cel viu-inviat. Duhul Sfant inviase acum in ei, chipul lor in care se oglindeste chipul lui Hristos Cel inviat. Ii rasadise ca niste mladite vii in trupul Lui - Biserica. Si nu numai pe ei, ci pe toti, "pe ori cati ii cheama Domnul Dumnezeu..." (Fapte 2, 39) si cati raspund chemarii Lui. Rasadindu-ne in tulpina Lui si facand sa creasca in noi, prin Evanghelie, prin Sfintele Taine, prin virtuti, trasaturile Fetei Lui de : iubire si de lumina. Trasaturi dumnezeiesti care devin tot mai luminoase, pe masura curatirii de patimi. "Niciodata tu nu vei vedea, nici nu ai vei intelege chipul, zice Sfantul Simeon Noul Teolog, daca tu, mai intai nu te purifici, daca tu mai intai nu curati intinaciunea de pe chipul tau, daca tu nu-l scoti din patimile in care este ingropat si nu-l faci alb ca zapada".

Si trebuie spus ca chiar dupa aceasta purificare, dobandirea luminii in care e contemplat chipul, ramane inca un dar liber al Duhului. "Chiar cand vei fi facut aceasta, zice acelasi - Simeon Noul Teolog -, cand tu te vei fi curatit si vei deveni chipul desavarsit, tu nu vei vedea Protochipul (Modelul), tu nu-L vei intelege

atat timp cat nu ti se descopera prin Duhul Sfânt".

Astfel, în concluzie, cunoasterea și unirea cu Hristos, în Biserica, este darul Duhului Sfânt.

Duhul Sfânt este lumina în care, prin cuvântul Evangheliei, prin Sfintele Taine și sfintele virtuți, îl cunoaștem pe Hristos și ne vedem, ne recunoaștem pe noi ca "chip și asemănare" al Lui, a protochipului nostru, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu făcut om.

Duhul Sfânt este comuniunea noastră cu Hristos și a fiecăruia și a tuturor mădurelor trupului Lui-Biserica, în fiecare strălucind câte un dar și toate împreună, la un loc, mărturisind unitatea Duhului în Hristos, "plinătatea a tot harul și adevărul", prin care s-a făcut și Fecioara "plina de har".

Și Duhul Sfânt este "focul" ravnei care a învățat limba Apostolilor la Cincizecime precum și a tuturor mărturisitorilor credinței mântuitoare în Hristos.

În acest duh graiește un poet contemporan : "Dacă ochiul nu ia foc, Dumnezeu nu poate fi văzut; dacă urechea nu ia foc, Dumnezeu nu poate fi auzit; dacă limba nu ia foc, Dumnezeu nu poate fi chemat; dacă inimă nu ia foc, Dumnezeu nu poate fi iubit; dacă mintea nu ia foc, Dumnezeu nu poate fi cunoscut" (T. S. Eliot).

Încă și mai viu, mai profund se roagă în același duh unul din Părinții lucrători ai filocaliei : "Da-mi darul Tau, Prea-îndurate, ca hrană duhovnicească și Duhul Tau ca băutura. Căci aceasta este fără îndoială duh și lumina. De aceea și zic ai Tai, că cei ce poartă Duhul, poartă lumina. Astfel, când lumina se va arăta mai presus de fire în chip negrait în mine, voi ști cu adevărat că Tu ești cu mine, că veșmânt al meu, spre viața cea sfântă și fericită. Căci cei ce poartă lumina, cum zic iarăși, Hristoase, ai Tai, Te-au îmbrăcat pe Tine (Gal. 3, 27), strălucirea Slavei Tatalui (Evr. 1, 3), viața cea adevărată și neîntinată. Iar aceștia, după sfântii Tai, au îmbrăcat și pe Tatal. Și astfel s-au făcut în chip vădit oase și locasuri și biserici ale Dumnezeirii celei în trei străluciri și mai presus de lauda". Cu această strălucire de lumina și iubire a Duhului slujim și lui Dumnezeu și oamenilor, slujim vieții adevărate.